

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**ВСП «БОБРИНЕЦЬКИЙ АГРАРНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМ.В.ПОРИКА
БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»****ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ****«ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА»
(24A23)**

галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
спеціальність	201 Агрономія
кваліфікація	фаховий молодший бакалавр з агрономії
відділення	Агрономія та землевпорядкування

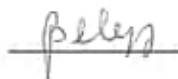
Програма навчальної дисципліни «Економіка сільського господарства» для здобувачів фахової передвищої освіти за спеціальністю 201 Агронімія кваліфікації «фаховий молодший бакалавр з агрономії» - Бобринець: ВСП «Бобринецький АФК ім. В. Порика БНАУ», 2026. - 21 с.

Укладач: Я.М. Чичирко – викладач економічних дисциплін, кваліфікаційна категорія спеціаліст першої категорії.

Програму схвалено на засіданні циклової комісії спеціальності НІ Агронімія

Протокол № 6 від 23.01.2026

Голова циклової комісії

Вікторія МУЗИКА

Схвалено методичною радою ВСП «Бобринецький АФК ім. В. Порика БНАУ»

Протокол № 5 від 16.01.2026р

Голова методичної ради

Тетяна БОНДАРЕВСЬКА

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА»	5
3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	7
4. СФОРМОВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	7
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА»	8
6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	11
7.1. Лекції	11
7.2. Практичні заняття	14
7.3. Семінарські заняття	15
7.4. Самостійна робота	16
8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	17
9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	18
10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	18
11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	19
12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	19
13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	20

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2025-2026 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Економіка сільського господарства» (ОК 18) для денної форми навчання виділено всього 90 академічних годин (3 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 60 годин (лекції – 30 годин, практичні заняття – 20 годин, семінарське – 10 годин), самостійна робота студентів – 30 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів відповідних ECTS – 3	Галузь знань 20 Аграрні науки і продовольство	Обов'язкова
Кількість розділів – 4	Спеціальність – 201 Агрономія	Рік підготовки 2-й
Кількість тем – 14		Семестр
Загальна кількість годин 90 годин		4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 годин СРС-2		Освітньо - професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА»

Метою викладання навчальної дисципліни «Економіка сільського господарства» є вивчення теоретичних основ і практичних форм функціонування підприємства як основної структурної ланки економіки, питання ефективного використання виробничих ресурсів на основі інноваційно-інвестиційної діяльності, формування фінансово-економічних результатів і обґрунтування заходів щодо підвищення ефективності аграрного виробництва, а також механізмів взаємодії суб'єктів економічної діяльності.

Вивчаючи виробничі відносини, економіка сільськогосподарського виробництва має враховувати постійні зміни в розвитку продуктивних сил, організації, техніці й технології виробництва, виявляти застарілі форми господарства та неефективні методи господарювання і пропонувати нові, визначати ефективність застосування тих чи інших засобів виробництва і трудових ресурсів, технічних, агротехнічних, зоотехнічних, комплексно-меліоративних, природоохоронних та інших заходів, перспективи розвитку сільськогосподарського виробництва.

Як результат вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати**:

- шляхи і способи вдосконалення економічних методів господарювання в умовах ринкових відносин, раціонального використання землі, виробничих і трудових ресурсів;

- способи вдосконалення інтенсифікації виробництва, спеціалізації, кооперації та інтеграції підприємств АПК, розвитку товарно-грошових відносин;

уміти:

1. визначати показники економічної ефективності та використання землі, трудових ресурсів, виробничих фондів, спеціалізації та інтенсифікації аграрного виробництва; необхідні оборотні та необоротні активи для підприємства;

- здійснювати аналіз та оцінювання ефективності використання основних засобів;

- проводити аналіз рівня забезпечення оборотними активами підприємства;

- здійснювати розрахунок показників економічної ефективності інвестиційного рішення, визначати ефективність окремих видів фінансових інвестицій, обґрунтовувати економічну доцільність оновлення та розробки нової продукції підприємства;

- розраховувати виробничу потужність підприємства для різних типів виробництв; обчислювати показники використання виробничої потужності підприємства, вживати заходів, направлених на підвищення її економічної ефективності;

- аналізувати роботу підприємства за показниками витрат; розраховувати виробничу собівартість виробленої та реалізованої продукції, робіт і послуг; діагностувати вплив цінових і нецінових факторів на поведінку витрат; вживати заходів з мінімізації витрат;

- розраховувати середні ціни реалізації сільськогосподарської продукції та її залежність від якості;

- визначати показники прибутковості підприємства, рівень рентабельності виробництва, виявляти резерви та шляхи підвищення ефективності виробництва.

Предметом вивчення теорії та практики господарювання на рівні підприємства; конкретних форм і методів господарювання, принципів формування й використання виробничого потенціалу; взаємодії всіх видів ресурсів для отримання максимального прибутку.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Економіка сільського господарства» базується на знаннях таких дисциплін: «Економічна теорія», «Технологія виробництва продукції рослинництва».

4. СФОРМОВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Сформовані компетентності

Символ компетентності	Сформовані компетентності
Загальні компетентності	
ЗК3	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК5	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК6	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні компетентності	
СК1	Здатність використовувати базові знання з фахових дисциплін у професійній діяльності.
СК 7	Здатність застосовувати в процесах виробництва, переробки і зберігання інноваційно новітні прийоми, заходи, засоби для отримання високоякісної, екологічно безпечної, ринково привабливої сільськогосподарської продукції.
СК 11	Здатність прогнозувати можливості реалізації сільськогосподарської продукції в умовах існуючого ринкового середовища.

Результати навчання

Символ результатів навчання	Результати навчання з дисципліни
РН1	Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання для розв'язання практичних ситуацій у сфері агрономії.
РН4	Опановувати нові методи і технології, впроваджувати інноваційні принципи і методи для підвищення ефективності виробничої діяльності вагрономії.
РН6	Виявляти та вирішувати виробничі проблеми з урахуванням зональних умов, а також технологічних, правових, економічних,

	екологічних та етичних аспектів.
PH10	Визначати вартісну оцінку основних виробничих ресурсів господарства.
PH15	Планувати, аналізувати, контролювати й оцінювати власну роботу та роботу інших осіб у сфері агрономії та сільськогосподарського виробництва.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА»

Загальний обсяг навчального часу, відведеного на вивчення дисципліни складає 90 годин, у тому числі – 30 годин лекцій, 20 годин практичних занять, 10 годин семінарських занять, 30 годин - самостійна робота студентів.

Програму дисципліни поділено на чотири розділи. Поточний контроль проводиться у формі тестових контрольних робіт. Змістовний тематичний контроль знань здобувачів освіти є підсумковою тематичною оцінкою з певного розділу. Підсумковий контроль передбачає складання диференційованого заліку.

Розділ 1. Підприємство як суб'єкт господарювання

Тема 1.1. Вступ. Підприємство в сучасній системі господарювання

Тема 1.2. Сучасне ринкове середовище підприємства

Тема 1.3. Земельні ресурси аграрних підприємств та ефективність їх використання

Тема 1.4. Трудові ресурси та продуктивність праці в сільському господарстві

Розділ 2. Ресурси підприємства та їх використання

Тема 2.1. Капітал підприємства. Виробничі фонди

Тема 2.2. Науково-технічний прогрес та інноваційна діяльність підприємств

Тема 2.3. Матеріально-технічна база та виробнича потужність аграрного підприємства.

Розділ 3. Діяльність підприємства

Тема 3.1. Продукція підприємства, її якість, стандартизація та сертифікація

Тема 3.2. Розширене відтворення в сільському господарстві

Тема 3.3. Спеціалізація, концентрація та інтеграція в сільськогосподарському виробництві

Тема 3.4. Витрати підприємства. Собівартість продукції

Розділ 4. Результати та ефективність діяльності підприємства

Тема 4.1. Ціноутворення в системі АПК. Система оподаткування

Тема 4.2. Фінансово-економічні результати й ефективність діяльності підприємства

Тема 4.3. Економіка основних галузей сільського господарства.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні	Семінарські	Самостійна робота
Розділ 1. Підприємство як суб'єкт господарювання					
Тема 1.1. Вступ. Підприємство в сучасній системі господарювання	4	2	-	-	2
Тема 1.2. Сучасне ринкове середовище підприємства	4	2	-	-	2
Тема 1.3. Земельні ресурси аграрних підприємств та ефективність їх використання	10	4	4	-	2
Тема 1.4. Трудові ресурси та продуктивність праці в сільському господарстві	6	2	2	-	2
Разом за розділом 1	24	10	6	-	8
Розділ 2. Ресурси підприємства та їх використання					
Тема 2.1. Капітал підприємства. Виробничі фонди	6	2	2	-	2
Тема 2.2. Науково-технічний прогрес та інноваційна діяльність підприємств	6	2	2	-	2
Тема 2.3. Матеріально-технічна база та виробнича потужність аграрного підприємства	8	2	2	-	2

Разом за розділом 2	18	6	6	-	6
Розділ 3. Діяльність підприємства					
Тема 3.1. Продукція підприємства, її якість, стандартизація та сертифікація	6	2	-	2	2
Тема 3.2. Розширене відтворення в сільському господарстві	6	2	-	2	2
Тема 3.3. Спеціалізація, концентрація та інтеграція в сільськогосподарському виробництві	6	2	2	-	2
Тема 3.4. Витрати підприємства. Собівартість продукції	6	2	2	-	2
Разом за розділом 3	24	8	4	4	8
Розділ 4. Результати та ефективність діяльності підприємства					
Тема 4.1. Ціноутворення в системі АПК. Система оподаткування	6	2	2	-	2
Тема 4.2. Фінансово-економічні результати й ефективність діяльності підприємства	6	2	2	-	2
Тема 4.3. Економіка основних галузей сільського господарства	12	2	-	6	4
Разом за розділом 4	24	6	4	6	8
Всього годин	90	30	20	10	30

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Лекції

№ п/п	Тема і зміст лекції	Кількість годин
<i>Розділ 1. Підприємство як суб'єкт господарювання</i>		
1	<p style="text-align: center;">Тема 1.1. Вступ. Підприємство в сучасній системі господарювання</p> <p>Сільське господарство як галузь народного господарства.</p> <p>Завдання та проблеми розвитку с.г. в Україні. Поняття економіки сільського господарства і методи її вивчення, мета і завдання. Поняття та основні цілі аграрного підприємства. Законодавча база. Організаційно-правові форми господарювання.</p>	2
2	<p style="text-align: center;">Тема 1.2. Сучасне ринкове середовище підприємства</p> <p>Характеристика сучасної ринкової системи господарювання підприємств. Агропромисловий комплекс України. Поняття ринкової інфраструктури. Мікросередовище функціонування аграрних підприємств.</p>	2
3	<p style="text-align: center;">Тема 1.3. Земельні ресурси аграрних підприємств та ефективність їх використання</p> <p>Особливості землі як основного засобу виробництва. Земельний фонд України, склад і структура земельних угідь. Земельний кадастр і його складові частини. Нормативна та експертна грошова оцінка земель. Показники рівня інтенсивності та економічної ефективності використання земельних угідь.</p>	4
4	<p style="text-align: center;">Тема 1.4. Трудові ресурси та продуктивність праці в сільському господарстві</p> <p>Поняття про трудові ресурси, їх склад. Показники працевзабезпечення і використання трудових ресурсів. Продуктивність праці, її показники і методика визначення. Ринок праці.</p>	2
Разом за розділом 1		10
<i>Розділ 2. Ресурси підприємства та їх використання</i>		
5	<p style="text-align: center;">Тема 2.1. Капітал підприємства. Виробничі фонди</p> <p>Загальна характеристика поняття капітал. Економічна</p>	2

	суть основних і оборотних виробничих фондів підприємства. Знос і амортизація основних фондів підприємства. Показники забезпеченості та економічної ефективності використання основних фондів. Суть фінансових та капітальних інвестицій.	
6	<p>Тема 2.2. Науково-технічний прогрес та інноваційна діяльність підприємств</p> <p>Науково-технічний прогрес (НТП) – основа розвитку та інтенсифікації розвитку. Основні риси НТП в ринковій економіці. Впровадження інтенсивних технологій в рослинництво і тваринництво. Інтенсифікація і екологія. Характеристика інноваційних процесів. Оцінювання ефективності нововведень.</p>	2
7	<p>Тема 2.3. Матеріально-технічна база та виробнича потужність аграрного підприємства.</p> <p>Матеріально-технічна база підприємства. Тракторний парк і ефективність його використання. Поняття розміру енергоресурсів.</p>	2
Разом за розділом 2		6
Розділ 3. Діяльність підприємства		
8	<p>Тема 3.1. Продукція підприємства, її якість, стандартизація та сертифікація</p> <p>Загальна характеристика продукції підприємства. Поняття якості продукції, необхідність та значення її підвищення. Стандартизація і сертифікація продукції.</p>	2
9	<p>Тема 3.2. Розширене відтворення в сільському господарстві</p> <p>Суть і особливості розширеного відтворення. Показники розширеного відтворення. Валова продукція та її складові. Особливості формування ринків основних видів сільськогосподарської продукції і продовольства.</p>	2
10	<p>Тема 3.3. Спеціалізація, концентрація та інтеграція в сільськогосподарському виробництві</p> <p>Спеціалізація як форма суспільного поділу праці та її особливості у сільському господарстві. Типи спеціалізованих господарств. Суть концентрації виробництва. Інтеграційні процеси в сільськогосподарському виробництві</p>	2

11	<p>Тема 3.4. Витрати підприємства. Собівартість продукції</p> <p>Суть витрат і собівартості продукції. Види собівартості різних видів продукції, робіт і послуг. Класифікація затрат виробництва і порядок їх віднесення на певні види продукції. Калькулювання і методи визначення собівартості сільськогосподарської продукції. Методика визначення собівартості продукції рослинництва. Значення, резерви і шляхи зниження собівартості сільськогосподарської продукції.</p>	2
Разом за розділом 3		8
Розділ 4. Результати та ефективність діяльності підприємства		
12	<p>Тема 4.1. Ціноутворення в системі АПК. Система оподаткування</p> <p>Поняття про ціну. Її функції і посилення ролі їх як основного регулятора розширеного відтворення в умовах ринку. Принципи ціноутворення. Система (види) цін на сільськогосподарську продукцію. Особливості формування світових цін. Види світових цін. Основні напрями забезпечення паритету цін між промисловістю і сільським господарством. Ціновий моніторинг в АПК.</p>	2
13	<p>Тема 4.2. Фінансово-економічні результати й ефективність діяльності підприємства</p> <p>Поняття ефекту та ефективності виробництва. Показники економічної ефективності сільськогосподарського виробництва та методика їх визначення. Ступінь рентабельності. Основні шляхи підвищення рентабельності продукції.</p>	2
14	<p>Тема 4.3. Економіка основних галузей сільського господарства</p> <p>Економіка виробництва зерна, технічних культур, картоплі та овочів, плодів, ягід і винограду. Економіка виробництва кормів. Економіка тваринництва.</p>	2
Разом за розділом 4		6
Усього годин		30

7.2. Практичні заняття

№ п/п	Назви тем	Кількість годин
Розділ 1. Підприємство як суб'єкт господарювання		
1	Визначення показників рівня інтенсивності та економічної ефективності використання землі, виявлення шляхів їх поліпшення.	4
2	Визначення показників забезпеченості трудовими ресурсами та ефективність їх використання. Визначення рівня продуктивності праці по господарству загалом, окремих галузях, видах продукції.	2
Разом за розділом 1.		6
Розділ 2. Ресурси підприємства та їх використання		
3	Визначення показників забезпеченості, розміру, стану, руху та ефективності використання основних фондів. Визначення показників ефективності використання оборотних фондів. Визначення показників ефективності використання інвестицій та оцінювання рівня ризику реалізації інвестиційного проекту.	2
4	Визначення показників рівня, результату та економічної ефективності інтенсифікації господарства та його окремих галузей.	2
5	Визначення показників використання енергетичних ресурсів, рівня механізації виробничих процесів підприємства. Визначення показників ефективності використання тракторів, комбайнів і вантажних автомобілів.	2
Разом за розділом 2		6
Розділ 3. Діяльність підприємства		
6	Визначення виробничого напрямку аграрних підприємств, їх розміру та рівня спеціалізації. Визначення показників економічної ефективності спеціалізації конкретного підприємства та його галузей.	2
7	Визначення структури собівартості окремих видів продукції рослинництва і тваринництва та оцінювання її динаміки. Обчислення собівартості основних видів продукції	2

	рослинництва, тваринництва, допоміжних і промислових виробництв.	
Разом за розділом 3		4
Розділ 4. Результати та ефективність діяльності підприємства		
8	Визначення середньої реалізаційної ціни на сільськогосподарську продукцію. Розрахунок оптових і роздрібних цін на продукцію у різних галузях.	2
9	Визначення показників ефективності виробництва за підприємством та окремих видів продукції рослинництва і тваринництва. Визначення економічної ефективності окремих технологічних заходів, застосування нової техніки і технології.	2
Разом за розділом 4		4
Усього годин		20

7. 3. Семінарські заняття

№ п/п	Назви тем	Кількість годин
1	Продукція підприємства, її якість, стандартизація та сертифікація.	2
2	Розширене відтворення в сільському господарстві.	2
3	Економіка основних галузей сільського господарства.	6
Усього годин		10

7.4. Самостійна робота

№ п/п	Назви тем	Кількість годин
Розділ 1. Підприємство як суб'єкт господарювання		
1	Тема 1.1.-1.2. Підприємство в сучасній системі господарювання Сучасне ринкове середовище підприємства 1. Ринкове середовище господарювання. 2. Управління підприємствами.	4
2	Тема 1.3. Земельні ресурси аграрних підприємств та ефективність їх використання 1. Земельна реформа та її етапи.	2
3	Тема 1.4. Трудові ресурси та продуктивність праці в сільському господарстві 1. Досвід використання трудового потенціалу фірми.	2
Разом за розділом 1		8
Розділ 2. Ресурси підприємства та їх використання		
4	Тема 2.1. Капітал підприємства. Виробничі фонди 1. Нематеріальні ресурси. 2. Нематеріальні активи.	2
5	Тема 2.2. Науково-технічний прогрес та інноваційна діяльність підприємств 1. Інноваційна діяльність аграрних підприємств.	2
6	Тема 2.3. Матеріально-технічна база та виробнича потужність аграрного підприємства. 1. Виробнича потужність підприємства.	2
Разом за розділом 2		6
Розділ 3. Діяльність підприємства		
7	Тема 3.1. Продукція підприємства, її якість, стандартизація та сертифікація 1. Якість продукції. 2. Стандартизація і сертифікація продукції.	2
8	Тема 3.2. Розширене відтворення в сільському господарстві 1. Державна підтримка виробників сільськогосподарської продукції.	2
9	Тема 3.3. Спеціалізація, концентрація та інтеграція в	

	сільськогосподарському виробництві 1.Форми агропромислових формувань у сферах виробництва і переробки продукції.	2
10	Тема 3.4. Витрати підприємства. Собівартість продукції 1.Послідовність і методи визначення собівартості сільськогосподарської продукції. 2. Резерви зниження рівня собівартості продукції.	2
Разом за розділом 3		8
Розділ 4. Результати та ефективність діяльності підприємства		
11	Тема 4.1. Ціноутворення в системі АПК. Система оподаткування 1. Особливості формування світових цін та їх види. 2. Взаємозв'язок внутрішніх і світових цін при експортно-імпортних операціях. 3. Диференціація цін на світовому ринку.	2
12	Тема 4.2. Фінансово-економічні результати й ефективність діяльності підприємства 1. Чинники зростання ефективності діяльності підприємства.	2
13	Тема 4.3. Економіка основних галузей сільського господарства 1. Економіка виробництва: - картоплі; - овочів; - плодів і ягід; - винограду; - економіка виробництва кормів. 2. Характеристика кожної галузі: значення, її сучасний рівень, розміщення на території України, ефективність виробництва (урожайність, собівартість, продуктивність праці; рентабельність тощо).	4
Разом за розділом 4		8
Усього годин		30

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, дискусійне обговорення проблемних питань. При викладанні навчальної дисципліни використовуються словесні методи: обговорення та аналіз лекційного матеріалу; конспектування; використання опорних конспектів лекцій.

Практичні заняття проводяться у вигляді практикумів з виконанням розрахункових та аналітичних завдань – індивідуальних та в групах, з

використанням офіційних статистичних даних, звітних даних суб'єктів господарювання та умовних даних; проведення практичних письмових робіт та вправ із застосуванням виробничо-практичних методів; використання навчальних та контролюючих тестів.

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

У процесі вивчення дисципліни “Економіка сільськогосподарства” використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, поточне та підсумкове тестування.

Поточний контроль з предмету включає тематичне оцінювання, яке здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, практичні та семінарські роботи, виконання тестів, дискусійних обговорень проблемних питань.

Підсумковий контроль знань студентів - диференційований залік, який здійснюється на підставі результатів поточного контролю або тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи після кожного контрольного заходу.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії, наявність конспекту.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані розрахункові, практичні роботи, зроблені доповіді, презентації, активність під час дискусій.

Під час поточного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний і підсумковий контроль успішності здобувачів освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують здобувачі освіти, які виявили всебічні, систематичні і глибокі знання навчального матеріалу, вміння вільно виконувати будь – які завдання, передбачені програмою, ознайомлені з основною і додатковою літературою, що рекомендована програмою.
«Добре»	Отримують здобувачі освіти, які засвідчили систематичний характер знань навчально - програмового матеріалу, успішно виконують передбачені програмою завдання, засвоїли основну літературу, рекомендовану програмою.
«Задовільно»	Отримують здобувачі освіти, які виявили знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання, які справляються з виконанням завдань, передбачених програмою, ознайомлені з основною літературою, рекомендованою програмою, але допустили помилки у відповіді на екзамені.
«Незадовільно»	Отримують здобувачі освіти, які виявили прогалини у знаннях, припустилися принципових помилок у виконанні передбачених програмою завдань, неспроможні продовжувати навчання в коледжі.

12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint.
2. Схеми, малюнки, таблиці.
3. Економічний паспорт господарства.

Технічні засоби:

1. Ноутбук.
2. Телевізори в навчальних аудиторіях.

13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

Нормативно-правові акти

1. Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» від 24.06.2004 № 1877-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15>.
2. Закон України «Про оренду землі» від 06.10.1998 № 161-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14>.
3. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» від 23.12.1997 № 771/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-вр>.
4. Закон України «Про сільськогосподарську кооперацію» від 21.07.2020 № 819-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-20>.

Підручники

1. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л. Л. та проф. Кривов'язюка І. В. — Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. — 700 с. URL: <https://www.tkfk.te.ua/...>
2. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. – Луцьк : Вежа-Друк, 2021. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). URL: <https://lib.lntu.edu.ua/...>
3. Економіка підприємства: навчальний посібник / О. І. Лисак, Л. О. Андреева, Л. О. Болтянська. — Мелітополь: Люкс, 2020. – 272 с. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/...>
4. Економіка сільського господарства: Навчальний посібник / С. М. Рогач, Н. М. Суліма, Т. А. Гуцул, Л. В. Ярема. – Київ: ЦП "Компринт", 2018. – 517 с. URL: <https://dglib.nubip.edu.ua/...>

Допоміжна література

1. Андрійчук В. Г. Економіка аграрних підприємств: Підручник. — 2-ге вид. — К.: КНЕУ, 2002. — 624 с. URL: <https://buklib.net/books/21892/>
2. Бойчик І. М. Економіка підприємства: підручник. — К.: Кондор. URL: <https://api.dspace.wunu.edu.ua/...>
3. Гринчуцький В. І., Карапетян Е. Т., Погріщук Б. В. Економіка підприємства: Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2010. – 304 с. URL: <http://xn--e1ajqk.kiev.ua/...>
4. Економіка аграрного підприємства: Електронний посібник. URL: <https://vukladach.pp.ua/...>
5. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підручник. — К.: ЦУЛ, 2009. — 728 с. URL: <https://shron1.chtyvo.org.ua/...>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua/>
3. Державний аграрний реєстр (ДАР). URL: <https://www.dar.gov.ua/>
4. Навчальна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН України. URL: <https://dnsgb.com.ua/>
5. Електронна зернова біржа України (GrainTrade). URL: <https://graintrade.com.ua/>
6. Навчальні матеріали онлайн. URL: <http://pidruchniki.com/>
7. Бібліотека українських підручників. URL: <http://westudents.com.ua/>
8. Портал агроаналітики та статистики FAOSTAT. URL: <https://www.fao.org/faostat/>